

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Р4 к 11/2015
01.10.2015. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Радмиле Драгичевић-Дичић, председника већа, Биљане Синановић и Соње Павловић, чланова већа, са саветником Врховног касационог суда Снежаном Меденицом као записничарем, у поступку предлагача В.Ђ., кога заступа пуномоћник – адвокат В.Ј., одлучујући о захтеву предлагача за заштиту права на суђење у разумном року, у седници већа одржаној дана 01. октобра 2015. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УТВРЂУЈЕ СЕ да је предлагачу В.Ђ, повређено право на суђење у разумном року, у поступку пред Апелационим судом у Нишу, у предмету Кж1 број 887/14.

ПРЕДЛАГАЧУ СЕ одређује примерена накнада за повреду права на суђење у разумном року у износу од 15.000,00 динара, која ће му се исплатити из буџетских средстава Републике Србије опредељених за рад судова, у року од три месеца од дана подношења захтева за исплату.

ОДБИЈА СЕ захтев предлагача за износ преко досуђених 15.000,00 динара, а до тражених 50.000,00 динара.

Образложење

Предлагач В.Ђ, поднео је преко пуномоћника, дана 21.07.2015. године, Апелационом суду у Нишу захтев за заштиту права на суђење у разумном року у поступку пред Основним судом у Нишу у предмету 11К бр.2388/13 и пред Апелационим судом у Нишу у предмету Кж1 887/14.

Апелациони суд у Нишу, решењем 17 Р4 К бр.17/15 од 24.07.2015. године, огласио се стварно ненадлежним за поступање по заједничком захтеву за заштиту права на суђење у разумном року подносиоца В.Ђ. и његовог пуномоћника – адвоката В.Ј. и захтев уступио Врховном касационом суду у Београду на даљи поступак, као стварно надлежном суду.

У захтеву је наведено да је у кривичном поступку, који се против предлагача – окривљеног В.Ђ. води пред Основним судом у Нишу и Апелационим судом у Нишу, због кривичног дела тешке крађе из члана 204. став 1. тачка 1. КЗ, учињена повреда права на суђење у разумном року, обзиром да поступак неоправдано дуго траје. С тим у вези, у захтеву се истиче да је прва ослобађајућа пресуда против окривљеног донета дана 20.08.2012. године, која је укинута усвајањем жалбе Основног јавног тужилаштва у Нишу, и то годину дана након поднете жалбе, да су у поновном поступку, који је започео 04.12.2013.

године, изведени још неки докази, након чега је поново донета ослобађајућа пресуда 11 К бр.2388/13 дана 02.04.2014. године, против које пресуде је Основно јавно тужилаштво у Нишу поново изјавило жалбу и да поступак по овој жалби још увек није окончан. Из наведених разлога, подносилац захтева је предложио да се захтев усвоји као основан и донесе одлука којом ће се наложити суду да поступак у тој правној ствари оконча у разумном року и подносиоцу захтева одреди примерена накнада у износу од 50.000,00 динара.

Поступајући по захтевима предлагача на основу члана 8а и 8в Закона о уређењу судова („Сл. гласник РС“, број 116/08...101/2013), Врховни касациони суд је прибавио списе предмета Основног суда у Нишу 11 К бр.2388/13 и Апелационог суда у Нишу Кж1 бр.887/14, па је увидом у исте утврдио следеће:

Против окривљеног В.Ђ. Основно јавно тужилаштво у Нишу, поднело је захтев за спровођење истраге Кт 149/11 од 24.01.2011. године, због кривичног дела тешке крађе из члана 204. став 1. тачка 1. КЗ. Истражни поступак трајао је шест месеци, након чега је против окривљеног, због наведеног кривичног дела, подигнута оптужница Кт 149/11, дана 07.06.2011. године. Поступајући по овој оптужници, Основни суд у Нишу донео је пресуду 11К бр.1503/11 дана 20.08.2012. године, којом је окривљени В.Ђ. ослобођен од оптужбе да је извршио наведено кривично дело.

Основно јавно тужилаштво у Нишу је против ове пресуде изјавило жалбу дана 11.09.2012. године. Списи су достављени Апелационом суду у Нишу дана 06.11.2012. године, а Апелациони суд у Нишу је другостепену одлуку донео тек након десет месеци од дана достављања списка (3 Кж1 бр.3807/12 од 19.09.2013. године), којом је укинуо побијану пресуду и предмет вратио првостепену суду на поновно суђење.

Основни суд у Нишу је по пријему списка одмах заказао главни претрес за 04.12.2013. године, и након неколико одржаних главних претреса донео пресуду 11 К 2388/13 дана 02.04.2014. године, којом је ослободио окривљеног – предлагача В.Ђ. од оптужбе да је извршио предметно кривично дело, при чему је пресуду експедовао 28.04.2014. године. Против ове пресуде жалбу је изјавио Основни јавни тужилац у Нишу дана 05.05.2014. године. Списи су, како би се донела одлука по жалби, Апелационом суду у Нишу достављени дана 21.07.2014. године. Списи су примљени у суд 28.07.2014. године, при чему је 07.08.2014. године суду достављен и предлог Апелационог јавног тужиоца, а другостепена одлука 3 Кж1 бр.887/14, којом је жалба јавног тужиоца одбијена као неоснована, донета је дана 31.08.2015. године, дакле, након више од годину дана од дана достављања списка.

Према члану 32. став 1. Устава Републике Србије свако има право да независан, непристрасан и законом већ установљен суд, правично и у разумном року јавно расправи и одлучи о његовим правима и обавезама, основаности сумње која је била разлог за покретање поступка, као и о оптужбама против њега.

Према члану 8в. Закона о изменама и допунама Закона о уређењу судова, на поступак за заштиту права на суђење у разумном року сходно се примењују одредбе Закона о ванпарничном поступку, а Закон о ванпарничном поступку у

члану 30. став 2. прописује сходну примену Закона о парничном поступку, у оним областима које нису регулисане тим законом.

Члан 14. Законика о кривичном поступку прописује да је суд дужан да кривични поступак спроведе без одуговлачења и да онемогући сваку злоупотребу права усмерену на одуговлачење поступка.

Члан 461. став 2. Законика о кривичном поступку прописује да је другостепени суд дужан да своју одлуку са списима достави првостепеном суду најкасније у року од четири месеца, а ако је оптужени у притвору, најкасније у року од три месеца од дана када је судија известилац примио списе тог суда са предлогом јавног тужиоца.

Трајање кривичног поступка и појам разумног трајања судског поступка је релативна категорија која зависи од низа чинилаца које је потребно ценити у сваком појединачном случају, а пре свега од сложености чињеничних и правних питања у конкретном предмету, понашања подносиоца захтева као странке у поступку, поступања надлежних судова који воде поступак и природе захтева, односно значаја права за подносиоца захтева.

Анализирајући поступање Основног суда у Нишу и Апелационог суда у Нишу, у кривичном поступку који је вођен против предлагача – окривљеног В.Ђ., Врховни касациони суд налази да је управо због неажурног поступања Апелационог суда у Нишу повређено право на суђење у разумном року предлагача, обзиром да је Апелациони суд у Нишу поступајући први пут по жалби Основног јавног тужиоца у Нишу, одлуку донео тек након десет месеци од дана пријема предмета, док је у поновном поступку, такође поступајући по жалби Основног јавног тужиоца у Нишу, другостепену одлуку донео тек након годину дана и једног месеца од дана када су му списи предмета достављени на одлучивање по жалби.

При томе, поступак који је вођен против предлагача – окривљеног В.Ђ., није ни чињенично, нити правно нарочито сложен, нити су у периоду од дана доставе списка предмета Апелационом суду у Нишу до дана доношења одлуке по жалби постојале било какве процесне сметње да суд одлучи о изјављеној жалби, већ је Апелациони суд у Нишу неоправданом неактивношћу и неефикасним поступањем допринео одуговлачењу поступка, обзиром да према стању у списима у овом периоду суд није предузео ниједну радњу у циљу окончања поступка. У овом конкретном случају је од посебног значаја и околност да се радило о поступку који је окончан ослобађајућом пресудом, у коме је окривљени, иако заштићен претпоставком невиности „трпео“ последице дуготрајног суђења.

Оваквим поступањем, по оцени Врховног касационог суда, Апелациони суд у Нишу је прекорачио све законом утврђене рокове за окончање поступка по жалби, као и све прихваћене стандарде везане за дужност судова да поступају у разумном року.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је усвојио захтев предлагача и утврдио да је предлагачу повређено право на суђење у разумном року пред Апелационим судом у Нишу, у предмету Кж1 број 887/14.

Како је овај суд утврдио повреду права на суђење у разумном року, то је донео одлуку да се предлагачу исплати примерена накнада у износу од 15.000,00 динара из средстава Републике Србије опредељених за рад судова, сагласно члану 86 Закона о уређењу судова, имајући у виду укупну дужину трајања поступка по жалби, док је захтев за накнаду већу од досуђене одбијен, јер је досуђена накнада по оцени овог суда довољна да се постигне адекватно и правично задовољење подносиоца захтева због повреде права на суђење у разумном року.

Са свега изложеног, донета је одлука као у изреци.

Записничар – саветник
Снежана Меденица,с.р.

Председник већа - судија
Радмила Драгичевић-Дичић,с.р.